

Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Vår saksbehandler
Marta Melby

Vår dato
14.01.2019
Deres dato

Vår referanse
19/00058-1
Deres referanse

Høringsnotat - Prop. 107 L (2017-2018) Lov om arv og dødsboskifte (arveloven) – Dødsbo i landbruket

Det vises til Prop. 107 L (2017-2018) Lov om arv og dødsboskifte (arveloven). Norges Bondelag har kommentarer til proposisjonens kapittel 36 som gjelder dødsbo i landbruket.

Skiftelovsutvalget foreslo en hjemmel for landbruksmyndighetene til å sette en tidsfrist for skifte av dødsboer med landbrukseiendom, alternativt en lovbestemt tidsfrist for å skifte slike boer. Forslaget er ikke fulgt opp av departementet i Prop. 107 L. Departementets begrunnelse for dette er at en slik regel vil medføre mer byråkrati. Se Prop. 107 L s. 272

Departementet foreslår i stedet at det bør legges til rette for at landbruksmyndighetene gis mulighet til å følge opp dødsbo med landbrukseiendom, ved at tingretten skal melde fra til landbruksmyndighetene dersom landbrukseiendom inngår i dødsboet. Se lovforslagets § 90 femte ledd.

Norges Bondelag mener at det er uheldig at departementet ikke følger opp skiftelovutvalgets forslag om å oppstille en tidsfrist for skifte av dødsbo med landbrukseiendom. Vårt synspunkt er basert på følgende forhold:

- Landbrukseiendommer i dødsbo blir ofte stående lenge ubebodd, uten tilstrekkelig vedlikehold og uten at jorda holdes i hevd. En tidsfrist for gjennomføring av dødsboskifte vil bidra til økt bosetting og til at landbrukseiendommer holdes i hevd.
- Dødsbo kan over tid gi uklare eierforhold, hvor jorda blir liggende ubenyttet også der andre jordbrukere kunne ha tatt disse i bruk.
- Det er foreslått at tingretten skal gi landbruksmyndighetene beskjed om at landbrukseiendom inngår i dødsboet, men det er ikke foreslått noen *sanksjonsmuligheter* dersom dødsboet ikke holder landbrukseiendommen i hevd. I proposisjonen legges det til grunn at et dødsbo ikke regnes som erverver eller eier av en landbrukseiendom, og derfor hverken vil være underlagt boplikt etter konsesjonslovens regler eller driveplikt etter jordlovens regler. Dette leder ifølge proposisjonen til at landbruksmyndighetene ikke kan påberope seg bestemmelser i disse lovene overfor dødsboet for å

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:
Postboks 9354 Grønland
0135 OSLO

Besøksadresse:
Landbrukets Hus,
Hollendergata 5
0190 OSLO

Telefon:
22 05 45 00

E-postadresse:
bondelaget@bondelaget.no

Norges Bondelag
Bondelagets Servicekontor AS

Org.nr.: 939678670
Org.nr.: 985063001 MVA

Bankkonto: 8101.05.12891
Bankkonto:: 8101.05.91392

Internett:
www.bondelaget.no

Vår dato
14.01.2019

Vår referanse
19/00058-1

sikre bosetting og at jorda holdes i hevd. Norges Bondelag mener at manglende sanksjonsmuligheter er uheldig, og at en tidsfrist for gjennomføring av dødsboskifte således vil være en bedre løsning.

- Departementet viser til at en ordning med tidsfrist for gjennomføring av dødsboskifte vil medføre mer byråkrati. Norges Bondelag er av den oppfatning at den foreslåtte ordningen der tingretten skal gi melding til landbruksmyndighetene i kommunen, også vil medføre mer byråkrati. Det bemerkes at en lovbestemt frist kun vil gi arbeid for forvaltningen når den ikke overholdes. En frist som settes av landbruksmyndighetene forutsetter derimot at forvaltningen må følge opp alle dødsboer med landbrukseiendom. Forøvrig bemerker vi at dagens ordning for dødsboer i landbruket kan åpne for uklare og uoversiktlige eierforhold, og dette kan også være ressurskrevende for landbruksmyndighetene.
- En tidsfrist for gjennomføring av dødsboskifte vil også trolig bidra til at arvingene får hjelp til å ferdigstille skiftet.

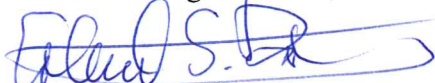
Norges Bondelag mener således at det i ny lov om arv og dødsboskifte bør oppstilles en tidsfrist for gjennomføring av dødsboskifte for dødsboer med landbrukseiendom.

I Norges Bondelags høringsuttalelse av 28. april 2009 til skiftelovutvalgets forslag støttet vi forslaget om å gi landbruksmyndighetenes kompetanse til å sette en frist for å bringe forholdene i orden. I tillegg foreslo vi at denne fristen burde kombineres med en meldeplikt til kommunen der landbrukseiendommen ligger. På den måten mente vi at kommunen, på et tidlig tidspunkt, skulle gis mulighet til å vurdere forholdene og ta nødvendige grep for å ivareta konsesjonsloven og jordlovens intensjoner. Vi mente videre at landbruksmyndighetene ikke burde kunne iverksette sanksjoner før tidligst ett år etter dødsfallet, slik at arvingene ble gitt en viss frist til selv å ordne opp i forholdene. I vår høringsuttalelse foreslo vi følgende formulering av lovteksten:

«Hvis det i dødsboet inngår en eiendom som er omfattet av konsesjonslovens §§ 4,5 eller 7, eller odelsloven § 2, skal det gis melding til landbruksmyndighetene i den kommunen som eiendommen ligger. Dersom landbrukseiendommen ikke er skiftet innen ett år fra dato for dødsfallet, kan landbruksmyndighetene sette en rimelig frist for skifte av eiendommen i henhold til bestemmelsene i jord- og konsesjonsloven.»

Dersom det ikke er ønskelig å sette en tidsfrist for gjennomføring av skifte av dødsbo med landbrukseiendommer direkte i ny lov om arv og dødsboskifte, mener vi at landbruksmyndighetene skal gis hjemmel til å kunne sette en tidsfrist for gjennomføringen av skiftet, jf. vårt forslag som er gjengitt ovenfor.

Med vennlig hilsen

Erlend Stabell Dalling

Marta Melby